

Bokhandlerforeningen Årsmelding 2022

**BOKHANDLER-
FORENINGEN**

Innhold

Bokhandleråret 2022	2
Om Bokhandlerforeningen	4
Bokhandelens betydning	5
Generalforsamling og styre.....	6
Medlemmer	8
Bokhandelen fordømmer Russlands innovasjon av Ukraina 10	
World Expression Forum (WEXFO).....	11
Boklov	13
Samfunnskontakt og politisk påvirkning	15
Innlegg, kronikker og debatter	17
Tall og analyse	19
Omsetning.....	22
Litteraturabonnement	23
Leserundersøkelsen 2022	24
Boklista 15 på topp i 2022	26
Litterære priser og stipend.....	27
Mammutsalget.....	30
Fagskolen for bokbransjen	31
Merkur Bok.....	32
Bransjeinformasjon, annen medlemservice og utvalg	32

Bokhandleråret 2022

Krig i Ukraina, inflasjon, økte strømpriser, boklov og BookTok.

Krig i Europa og betydningen av ytringsfrihet

Etter to år med pandemi, ble 2022 et år som var sterkt preget av Russlands invasjon av Ukraina. Bokhandlerforeningen fordømte invasjonen sammen med en samlet bokbransje.

Sammen med økende polarisering og fremveksten av totalitære styrer i verden, har krigen også aktualisert betydningen av ytringsfrihet. I 2022 ble det, for første gang på lenge, en diskusjon omkring mulig sensur av litteratur i bokhandelen. Var det riktig å selge russiske bøker under den pågående russiske invasjonen av Ukraina? Bokhandelens og Bokhandlerforeningens svar på dette var ja. Kunst og litteratur representerer en egen form for yringer. At disse formidles fritt også i krigstider, er grunnleggende for ytringsfriheten. Folk oppsøker bokhandelen for å søke kunnskap og forståelse, og bokhandelen opplevde i 2022 stor pågang fra folk som ønsket mer dybdekunnskap og bakgrunnsinformasjon om krigen. Dette viser hvor viktig bøker er som en del av mediebildet. Mens det kan være riktig og viktig å boikotte russiske produkter i for eksempel dagligvarebransjen, eller å boikotte statlige russiske aktører, er sensur av litteratur noe helt annet. Bokhandelen har et ansvar for å legge til rette for formidling av kunst og informasjon, ikke begrense tilgangen til denne. I bokhandelen, så vel som på biblioteket, skal det finnes et mangfold av yringer for, om og av alle samfunnsgrupper.

I september 2022 kom Ytringsfrihetskomisjonens utredning "NOU 2022:9 En åpen og opplyst offentlig samtale". Bokhandlerforeningen håper den vil danne et godt grunnlag for å legge til rette for tiltak som beskytter, videreutvikler, og styrker ytringsfriheten. Men med tanke på den store betydningen boka og litteraturen har for ytringsfriheten, synes vi det er synd den ikke er viet større plass i utredningen eller var en tydeligere del av mandatet.

2022 var også det året World Expression Forum (WEXFO) ble gjennomført for første gang. WEXFOs visjon er å styrke og forsvare ytringsfriheten som en absolutt forutsetning for demokrati og menneskelig fremgang. WEXFO ble etablert som et ideelt aksjeselskap 20. august 2021. Bokhandlerforeningen er stolt av å være aksjonær i WEXFO og en av mange partnere og støttespillere.

Ekstraordinær høy kostnadsvekst og inflasjon

Ettvirkninger fra pandemien og krig i Europa har gitt ekstraordinær høy kostnadsvekst og inflasjon over store deler av verden. Dette påvirker forbrukernes økonomi og handlemønster og har også gitt konsekvenser for hele bokbransjen. Fra økte distribusjons- og trykkekostnader i produksjonen av bøker, til en betydelig økning i strømkostnadene for mange bokhandler.

Stabilt antall bokhandler

Ved inngangen til det nye året hadde Bokhandlerforeningen 483 medlemmer. Antall bokhandler har holdt seg stabilt de siste fire årene, og tilgjengeligheten til bokhandler over hele landet er god. Mange bokhandler fortsetter å gjøre betydelige investeringer både i butikkopplevelse, infrastruktur og digitale tjenester. Etter økt nettsalg de siste årene på grunn av pandemien, er tilbakemeldingene fra bokhandelen at en stor del av salget i 2022 flyttet seg fra nett tilbake til fysiske bokhandler.

Bokhandelen selger en stor bredde fra et stort mangfold aktører

I 2022 solgte bokhandelen cirka 7,7 millioner papirbøker (bokgruppe 3-5) fordelt på cirka 49 400 ulike titler fra i alt 1330 forlagshus. De hundre mestselgende titlene sto for cirka 17% av antall solgte bøker i bokhandelen. Til tross for en bokhøst preget av mange sterke forfatternavn, ble det solgt noen færre bøker enn foregående år. Den økende trenden i antall solgte titler de siste 10 årene er likevel klar. Gjennom hele 2022 har Bokhandlerforeningen brukt mye tid, både gjennom møte med politikere og i innlegg i media, på å synliggjøre den bredden som bokhandelen tilgjengeliggjør for leseren fra et mangfold av forfattere og forlag.

Per 31.12.22 hadde 87 prosent av medlemmene våre minst ett litteraturabonnement. Litteraturabonnementene sikrer at bøker fra et mangfold av forfattere og forlag gjøres tilgjengelig for lesere over hele landet. Abonnementene bidrar også til likebehandling av forlag.

Boklov, bredde og mangfold

Foreningens arbeid i 2022 har i stor grad vært preget av arbeidet med den nye bokloven. Regjeringens forslag til ny boklov kom i august 2022, med høringsfrist i november. Høringsnotatet fastslår at et stort nett av fysiske bokhandler er sentralt for oppnåelse av målene i litteraturpolitikken. Forslaget til ny lov bygger i stor grad på den eksisterende bokavtalen, med unntak av tre punkter hvor regjeringen ba spesielt om innspill: Hvorvidt fastprisen fortsatt skal gjelde for fag- og lærebøker (bokgruppe 2), hva som skal være fastprisens lengde og hvorvidt det skal være avanseregulering. Bokhandlerforeningens korte svar på dette er at loven bør omfatte fag- og lærebøker, at vi foreslår en videreføring av dagens fastprissystem og at vi bestemt ikke ønsker en innføring av avanseregulering.

Bokhandlerforeningen ønsker bokloven velkommen. Fastprisen bidrar til at vi fortsatt kan være et lesende folk med god tilgang på bøker på vårt eget språk, uansett hvor i landet vi bor. Dette gjelder også for fag- og lærebøker. Men vi har advart sterkt mot å innføre avanseregulering som et «føre-var-tiltak» for å løse et problem man ikke vet finnes, med et virkemiddel man ikke kjenner effekten av. Med avanseregulering frykter vi at rabattnivået låses på et nivå som ikke er bærekraftig, og som svekker bokhandelens økonomi og evne til å være til stede der kundene er. Dette vil gå ut over hele bransjen, og vil virke mot lovens formål.

Merverdiavgiftsfritak på bøker er like nødvendig som før

Samspillet mellom de litteratur- og språkpolitiske virkemidlene som fastpris, innkjøpsordninger og merverdiavgiftsfritak, har i flere tiår skapt en vellykket norsk litteraturpolitikk. I sitt alternative statsbudsjett for 2023 (november, 2022) foreslo imidlertid Høyre å innføre merverdiavgift på bøker. Som et alternativ til merverdiavgiftsfritak er det foreslått å øke innkjøpsordningene og barnetrygden. I desember la også Skatteutvalget frem sin utredning hvor de foreslo å fjerne merverdiavgiftsfritaket på medier og bøker. Bokhandlerforeningen mener dette ville vært svært uheldig.

Fritak for merverdiavgift på bøker er en forutsetning for et mangfoldig bokmarked der hele befolkningen har mulighet til å kjøpe og lese bøker. Bokhandlerforeningen er helt tydelig på at Norge som nasjon ikke har råd til å innføre tiltak som vil føre til at vi leser mindre. I et lite språksamfunn som Norge, hvor språket er under press, er det spesielt viktig å sørge for at vi har en rik litteratur på morsmålet vårt. Språkpolitisk er det lite som er mer treffsikkert og effektivt enn et tiltak som forholder seg til all publisert litteratur i Norge, i stedet for å ha systemer som skal sile ut bare noe (som for eksempel innkjøpsordningene).

Leserundersøkelsen 2022

Leserundersøkelsen gjennomføres hvert annet år på oppdrag fra Bokhandlerforeningen og Forleggerforeningen.

Leserundersøkelsen 2022 viste at andelen av befolkningen som leser bøker (83 prosent), har holdt seg stabilt høy de siste årene, men at vi leser noe færre bøker enn før. Ifølge undersøkelsen er det langt flere som kjøper enn som låner bøker. Mens 32 prosent av respondentene oppga at de hadde lånt bøker på biblioteket foregående år, sa 71 prosent at de hadde kjøpt bøker. Videre ble 3 av 4 bøker kjøpt i norske bokhandler.

Leserundersøkelsen viser også hvor viktig bøker som gave er for spredningen av litteratur; 37% av bøkene vi kjøper er til noen andre enn oss selv, og nesten en femtedel av bøkene vi leser har vi fått eller lånt av venner og familie.

Selv om leserundersøkelsen viser at papirboka fremdeles er det mest populære formatet for befolkningen generelt, tyder boklesernes tilbakemeldinger på en formatglidning over til det digitale, der særlig strømming av lydbøker har blitt populært. *Faktiske* tall viser at strømmetjenester tok en enda større andel av markedet i 2022: Antallet lyttinger i strømmetjenestene var i 2022 10,7 millioner bøker (lyttinger der minimum 15 prosent er avspilt) og passerte salget av fysiske bøker.

Ifølge Leserundersøkelsen ser vi ellers en nedgang i lesing blant unge, mens lesing av engelsk litteratur holdt seg stabilt lavt. I 2022 ble imidlertid BookTok for alvor en farsott i store deler av verden, og har bidratt til at unge, først og fremst jenter, har kjøpt store mengder engelske bøker i bokhandelen. Det blir dermed spennende å se hvordan dette slår ut i fremtidige undersøkelser.

Forfatterstipend og bokpriser

I 2022 delte Bokhandlerforeningen ut i alt seks stipend og priser på vegne av bokhandelen. Siden 1997 har foreningen delt ut over syv millioner kroner til over 100 nye, sterke forfatterskap. Det tar tid å bygge forfatterskap, og stipendene er ment å gi inspirasjon og rom for videre skriving.

Samarbeidsprosjekter i bokbransjen

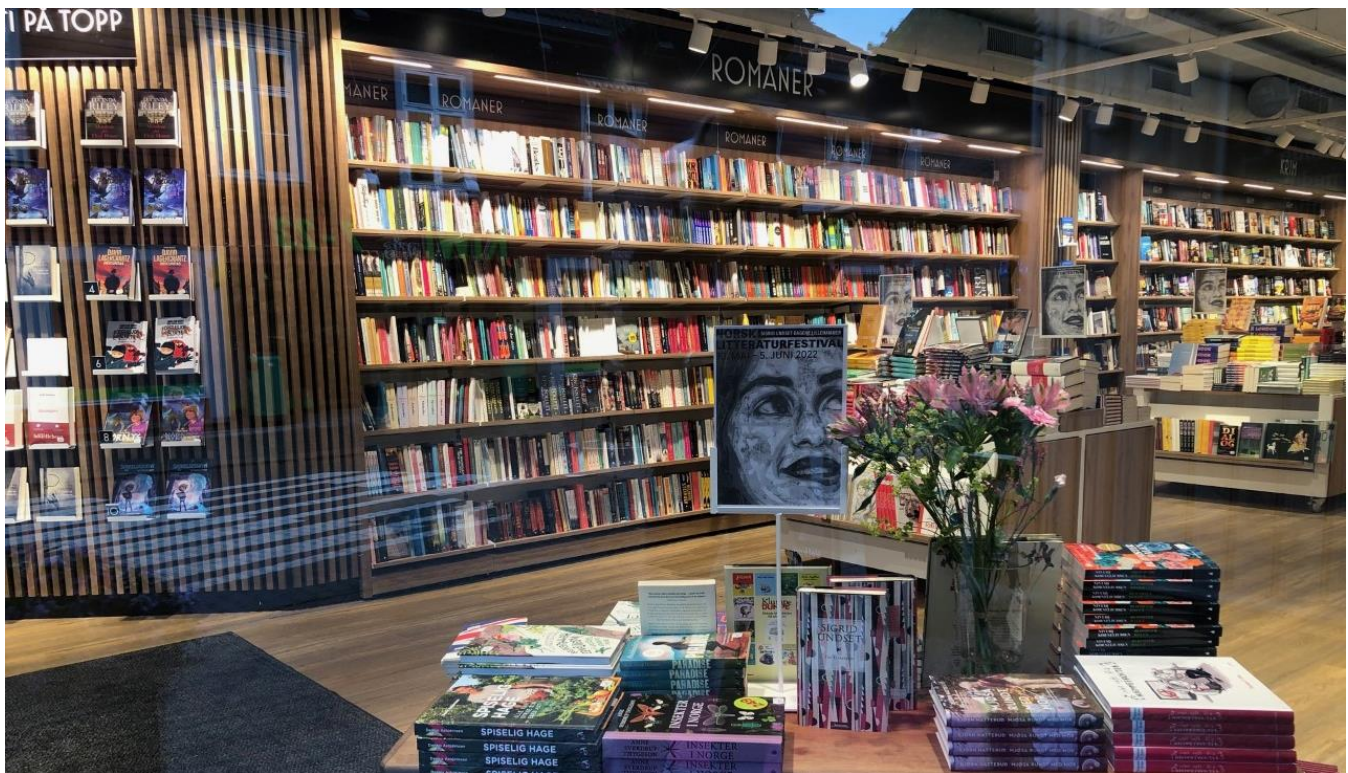
Bokhandlerforeningen etterstreber å ha et stort nett av samarbeidspartnere i arbeidet med å styrke litteraturen, lesingen og bokas plass i samfunnet. I 2022 samarbeidet vi blant annet med resten av litteraturfeltet om et felles opprop for å styrke skolebibliotekene, og var med på å utarbeide retningslinjer for å unngå seksuell trakassering i litteraturbransjen.

Anne Schiøtz, direktør

Om Bokhandlerforeningen

Vi arbeider for å styrke litteraturen og bokas plass i samfunnet og skal sikre bokhandlerne forutsigbare rammevilkår som bidrar til at folk i hele landet får tilgang til et mangfold av litteratur.

Formål

Bokhandlerforeningen er interesseorganisasjonen for alle landets bokhandler. Vårt formål er å ivareta bokhandlerens interesser, og arbeider for å styrke litteraturen og bokas plass i samfunnet.

Kjerneområder for Bokhandlerforeningen

- Rammevilkår og avtaleverk.
- Samfunnskontakt (media) og politisk påvirkning.
- Bransjestatistikk, undersøkelser og analyser (dokumentasjon).
- Bransjeinformasjon og annen medlemservice.

Bokhandelens betydning

Bokhandelen når ut til aller flest lesere og er et unikt utstillingsvindu for litteratur.

Bokhandelen gir perspektiv og kunnskap

Bokhandelen er viktig fordi ingen når ut til flere lesere eller tilbyr et bredere tilbud av bøker. Bokhandelens brede utvalg synliggjør hva som rører seg i samfunnet til enhver tid. Den gir ikke bare en oversikt over samfunnsforhold som både debattbøker og romaner reflekterer, men også samtaler som ikke ellers er synlige noe sted.

Litteraturen har potensiale til å gi nye perspektiver og kunnskap, øke kritisk tenkning og bekjempe fordommer. Bøker underholder og gir leseferdigheter, styrker ytringsfrihet og mangfold – og gjennom det demokratiet. Derfor er det helt vesentlig at vi fortsetter å være et lesende folk med god tilgang på bøker på vårt eget språk. Her spiller bokhandelen en uvurderlig rolle i å samle og tilby et bredt spekter av bøker av, for og om alle.

Bokhandelen gjør bøker tilgjengelige der folk er – og over hele landet

Bokhandelens unike egenskap og store styrke er at den viser frem et stort utvalg av forskjellige bøker der folk ferdes; i handlegata, på kjøpesenteret og på nett. Det er hele bransjen tjent med. Bøkene må rett og slett vies mye oppmerksomhet og plass for at folk skal huske å lese dem. Ingen digitale tilbud har klart å erstatte dette alene. Derfor trenger vi både fysiske bokhandler og bokhandler på nett. Samspillet mellom disse har gitt helt nye muligheter for å synliggjøre og selge litteratur. Samtidig fortsetter den fysiske bokhandelen å fungere som en kulturaktør i lokalsamfunnet, gjennom blant annet forfattermøter, lesesirkler og aktiv rekruttering av lesere. Bokhandelen er en faghandel hvor det jobber over 2000 dyktige fagpersoner som daglig møter og veileder leseren til både kjente og ukjente forfattere. Bokhandlerne kjenner sine kunder godt og strekker seg langt for at kundene skal ha stor valgfrihet og finne de bøkene som passer for akkurat dem.

I Norge har vi en svært god dekning av bokhandler over hele landet. Også her er helheten og samspillet mellom bokhandelene viktig. Det er fordi ARK har bokhandel på Storo at de også har bokhandel i Surnadal. På samme måte bidrar Norli Universitetsgata i prinsippet til å opprettholde bokhandelen i Vadsø og Evje. Både idealister og god kjededrift sikrer tilstedeværelse av bokhandler på små steder der det ellers ikke ville vært lønnsomt å selge bøker i større bredde.

Digitale løsninger og en velfungerende infrastruktur hos Bokhandlekjedene øker bredden og tilgangen på bøker

Bokbransjen står midt i en stor digital transformasjon. For å opprettholde det litteraturpolitiske målet om god tilgjengelighet til

litteratur, og samtidig styrke boka i konkurransen med andre tjenester, er vi helt avhengige av bokhandlerkjeder som har økonomiske muskler til å gjøre betydelige investeringer både i butikkopplevelse, infrastruktur og digitale tjenester.

Det er stadig flere som orienterer seg på nett før de handler. Den økende bredden i boksalg skyldes i stor grad bokhandelens nye forretningsmodeller, som skaper et samspill mellom den fysiske butikken og netthandelen. Bokhandelene bruker derfor mangfoldige millioner kroner på søkeoptimalisering for å synliggjøre boka også digitalt. Dette bidrar til å styrke bokas evne til å konkurrere med andre tjenester og produkter, i tillegg til at denne formen for markedsføring likebehandler alle forfattere og forlag. Stadig bedre lagerstyring hos bokhandlekjedene, sammen med digitale tjenester som netthandel og «Klikk og hent», gjør at en bokkjøper i Kristiansand enkelt kan få kjøpt en bok som kun finnes i ett eksemplar i en bokhandel i Alta. Muligheten for å bruke den fysiske butikken som lager for nettbutikken, bidrar dermed til å øke bredden i boktilbudet i den fysiske butikken.

Bokhandelen er den kanalen som når ut til aller flest lesere

Lesing er en viktig forutsetning for å kunne delta i samfunnet. Derfor er det av stor betydning at bokhandelen fortsetter å tilby leseren en stor bredde av litteratur i de formatene de selv ønsker seg. Leserundersøkelsen 2022 viser at Bokhandelen er den kanalen som når ut til klart flest lesere. For eksempel er det over dobbelt så mange personer som kjøper (71%), enn som låner (32%) bøker i løpet av et år. Norges litterære infrastruktur er basert på en god balanse mellom gratis tilgang til bøker i bibliotek og gode kommersielle tjenester. Dette er det vesentlig å ivareta også i fremtiden.

Bokhandelen er en uerstattelig møteplass

Bokhandelen er altså helt essensiell når det kommer til å nå ut til norske lesere. Men marginene i bokhandelen er presset. For å innfri kundenes forventninger til et godt utvalg og en god handleopplevelse, trenger vi lønnsomme bokhandler med rom for utvikling.

Bokhandelens betydning forsvinner ofte i kommersielle diskusjoner. Men hvis bokhandelen forsvinner, så forsvinner også en vesentlig del av boksalg og inntektene til forfattere. Og viktigst: da forsvinner tilgangen til bøker der folk er. Når vi samtidig vet at tre av fire bøker kjøpes i norske bokhandler, må vi kunne forvente at dette har store konsekvenser, ikke bare for tilgangen til litteratur, men også for lesing. Med tanke på den betydningen lesing har for individet, samfunnet og demokratiet, sier det seg at vi ikke har råd til å miste den kanskje viktigste møteplassen mellom boka og leseren.

Generalforsamling og styre

Styret i Bokhandlerforeningen 2022/23. Øverst f.v.: Espen Munkebye (Sagene Bokhandel), Lene Røren (EBOK/Akademika), Hans Vigen (Biblioteksentralen). Nederst f.v.: Gøril Joys Johnsen (ARK), Hans Antonsen (Det Norske Teatret), Helén Foss (Fri Bokhandel). Nestleder John Thomasgaard deltok på årsmøtet digitalt og var ikke til stede da bildet ble tatt.

Generalforsamlingen

Generalforsamling for Bokhandlerforeningen ble gjennomført 14. juni 2022 på Litteraturhuset i Oslo. Totalt var det 13 personer til stede (9 fysisk og 4 digitalt) i tillegg til administrasjonen på 4 personer. 6 personer hadde stemmerett og representerte 331 av totalt 482 medlemmer. Korrigert for 10%-regelen utgjorde forsamlingen totalt 98 stemmer, fordelt på henholdsvis 33 stemmer til ARK, 33 til Norli, 29 til VB Bok, 1 til Biblioteksentralen, 1 til Sagene bokhandel og 1 stemme til Adlibris.com.

Styreleder Hans Antonsen ønsket de fremmøtte velkommen, og holdt en kort presentasjon av årets viktigste hendelser og saker som har hovedfokus i foreningen. Styrelederen takket av Stein-Ove Gudmundsrud og Eva Thorsen som styremedlemmer etter god innsats i styret. Alle saker ble enstemmig godkjent. Det kom ikke inn noen saker i tillegg til de ordinære årsmøtesakene.

Styret

På generalforsamlingen 14. juni 2022 ble Hans Antonsen enstemmig gjenvalgt som styreleder. Antonsen er direktør ved Det Norske Teatret, og har vært styreleder i Bokhandlerforeningen siden 2018.

Styret hadde etter 14. juni 2022 følgende sammensetning:

Styreleder: Hans Antonsen, ekstern

Nestleder: John Thomasgaard, Norli/ekstern

Vara: Kim-Are Andersen, Norli

Styremedlem: Hans A. Vigen, Biblioteksentralen

Vara: Helle Forsbak, Biblioteksentralen

Styremedlem: Helén Foss, Fri Bokhandel

Vara: Ina Larsen, Sandvina Bokhandel

Styremedlem: Lene Røren, VB-bok

Vara: Atle Eggereide, VB bok

Styremedlem: Gøril Joys Johnsen

Vara: Stein-Ove Gudmundsrud

Styremedlem: Espen Munkebye, Sagene bokhandel

Vara: Angeliqve Heggheim, Sagene bokhandel

Valgkomitéen

Valgkomitéen består av Martin Antonsen, Norli Bokhuset Tromsø (leder), Linda Eriksen, ARK og Sylvi Steine, Akademika.

Hans Antonsen, styreleder i Bokhandlerforeningen.

Styremøter

Styret (DnB-forening og DnB-service) har avholdt 10 styremøter i 2022. Direktøren er styrets faste sekretær. Det ble protokollført 69 saker. De viktigste sakene er omtalt i årsmeldingen.

Administrasjonen

Anne Schiøtz, direktør

Sidsel Henriksen, konsulent

*Anne Jorunn Skogøy,
prosjektleder Mammutsalget*

*Johanne Torper Solem,
kommunikasjonsrådgiver*

Endring i administrasjonen

Administrasjonen besto i utgangen av 2022 av 3 personer. Arbeidsfordelingen i administrasjonen gjenspeiler de prioriterte aktivitetsområdene for foreningen. I mai ble Johanne Torper Solem ansatt i et engasjement som kommunikasjonsrådgiver for å spesielt kunne følge opp ekstra arbeid knyttet til den nye bokloven. Johanne har blant annet tatt forfatterstudiet i Bø i Telemark. I august ferdigstilte Anne Jorunn Skogøy sin utdanning innen arkivfag og valgte å gå over i en fulltidsstilling som arkivar i Oslo kommune. I 2022 var det følgende bemanning i Bokhandlerforeningens sekretariat:

Anne Schiøtz	Direktør (100 prosent)
Sidsel Henriksen	Konsulent (100 prosent)
Johanne Torper Solem	Kommunikasjonsrådgiver (100 prosent) Fra 1. mai
Anne Jorunn Skogøy	Prosjektleder Mammut (60 prosent) Frem til 1.september.

Finansiering

Bokhandlerforeningen finansieres av medlemmene gjennom en fast medlemskontingent som er lik for alle, og en serviceavgift som består av en fast og en variabel del. I tillegg kommer avsetning til forfatterfondet. Beregningsgrunnlag for den variable serviceavgiften og forfatterfondet er medlemmets bokinnkjøp i bokgruppe 1-9 foregående år.

Samarbeidspartnere

Bokhandlerforeningen samarbeider med en rekke norske og internasjonale aktører. Blant våre viktigste samarbeidspartnere finner vi blant annet: Forleggerforeningen, Forfatterforeningen, Norske barne- og ungdomsbokforfattere, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, Foreningen !Les, Leser søker bok, Norsk barnebokinstitutt, Bjørnsonfestivalen i Molde, Litteraturfestivalen på Lillehammer, Merkur og WEXFO.

Bokhandlerforeningen har god kontakt med andre sentrale aktører i bokbransjen. I 2022 jobbet bransjen blant annet i fellesskap med nye retningslinjer for å motvirke seksuell trakassering. Bokhandlerforeningen er også aktive i bokbransjens arbeidsgruppe som jobber med innspill til regjeringens nye leselyststrategi.

EIBF

Bokhandlerforeningen er medlem i European and International Booksellers Federation (EIBF). EIBF har sekretariat i Brussel. Foreningene arbeider aktivt for at kulturhensyn skal være overordnet økonomiske hensyn når det kommer til vurdering av konkurranse innen boksalg, og for mva-frihet på bøker. I dette arbeidet inngår nær kontakt med EU-kommisjonen og EU-parlamentet. Bokhandlerforeningen deltar aktivt i EIBFs arbeid og sitter i EIBFs styre (executive committee).

Medlemmer

Bokhandlerforeningen har 483 medlemmer. Antall bokhandler har holdt seg stabilt de siste fire årene.

Bokhandler er viktige for ethvert lokalsamfunn. Vi ser flere eksempler på at hvis den fysiske bokhandelen forsvinner, så forsvinner også boksalg. Derfor er det gledelig at Hanne Haatuft og Elke Tarraldsen har overtatt henholdsvis Geilo bok og Nordkyn bokhandel, og sikrer fortsatt drift av disse bokhandelene. Nordkyn bokhandel er Norges nordligste bokhandel og har vært drevet av Gøril Søndrol i 25 år.

Medlemmer

Per 31.12.2022 hadde foreningen 483 medlemmer. Tallet har holdt seg stabilt de siste fire årene. I 2022 ble det åpnet 12 nye bokhandler, 9 bokhandler ble lagt ned, mens 4 bokhandler endret eierskap.

De fleste bokhandler i Norge, fra små distriktsbokhandler til bokhandelkjedene ARK og Norli, campusbokhandler som Akademika og rene nettbokhandler som Haugenbok, AdLibris og Bokkliden, er medlemmer i Bokhandlerforeningen. Mange av de mindre, egneide bokhandelene er organisert via Fri Bokhandel. I tillegg har vi flere uavhengige medlemmer som for eksempel Tronsmo og Sagene bokhandel i Oslo.

Norge har bokhandler fra Mandal i sør til Kjøllefjord i nord. 89 prosent av landets befolkning bor i en kommune med minst én bokhandel. Hos våre medlemmer jobber det over 2000 dyktige fagpersoner som daglig møter og veileder leseren til både kjente og ukjente forfattere.

Kjede/sammenslutning	2018	2019	2020	2021	2022
Akademika*	46	44	43	44	44
Ark	145	143	152	155	157
Boklageret	6	0	0	0	0
Fri Bokhandel	59	58	57	53	49
Kjedefri	29	26	26	28	31
Libris	55	0	0	0	0
Norli*	136	195	199	200	202
Notabene	56	0	0	0	0
Tanum	19	14	2	0	0
Total	551	480	479	480	483

*Tabellen viser hvordan antall butikker for de ulike kjedene og kjedefrie har utviklet seg de siste 5 år. *Norli består av 145 heleide bokhandler og 57 bokhandler som er eid lokalt, men som har et profil og/eller innkjøpsamarbeid med Norli. Akademika består av 29 heleide høyskolebokhandler og 15 høyskolebokhandler som er eid av studentsamskipnaden.*

Viktige hendelser i 2022

Ukraina og ytringsfrihet

Russlands angrep på Ukraina er også et angrep på våre felles verdier, og det ukrainske folket kjemper også vår kamp.

Bokhandelen fordømmer Russlands invasjon av Ukraina

Russlands invasjon av Ukraina startet 24. februar 2022 og rystet verden. Sammen med en samlet bokbransje fordømte Bokhandlerforeningen invasjonen.

Boikott av russiske varer og tjenester

For første gang på mange år måtte Bokhandlerforeningen forsvare hvorfor vi ikke ville boikotte bøker. Russiske varer og tjenester ble boikottet i hele Europa som en reaksjon på invasjonen. Spørsmålet kom opp etter ønske fra Ukrainisk PEN om å boikotte russiske forfattere. Pen Internasjonal har imidlertid et klart charter som er skrevet for krigstid, hvor det står at kunst og litteratur skal vernes i krigstid.

Bøker kan ikke sammenlignes med andre varer. Bokhandlerforeningen var og er tydelige på at sensur av litteratur går på bekostning av ytringsfriheten, og den veien vil vi ikke gå. Flere russiske forfattere har tatt stor personlig risiko ved å markere seg som motstandere av krigen. En boikott av russisk og hviterussisk litteratur vil redusere leserens tilgang til viktig informasjon og kunnskap, noe som vil være i strid med bokhandelens samfunnsoppdrag. Bokhandelen er, sammen med biblioteket, den viktigste møteplassen mellom boka og leseren, og har en helt sentral rolle i å tilgjengeliggjøre det store ytringsmangfoldet av litteratur til lesere over hele landet.

Innslag på Dagsrevyen 3. mars 2022 om boikott av russiske forfattere.

100 000 kroner i støtte til folk i Ukraina som jobber med ytringer

For å vise vår solidaritet med Ukraina og det ukrainske folket, besluttet styret i mars 2022 å gi 100 000 kroner til krisefondet som PEN Ukraina, sammen med PEN Belarus, Polish PEN Club og Open Culture Foundation, opprettet til støtte for ukrainske forfattere, journalister, oversettere, akademikere og kunstnere.

Møte med Ukrainisk PEN

Norsk PEN inviterte til et uformelt møte med Andrei Kurkov og Mikhail Sjisjkin mandag 28. mars på Litteraturhuset. Her deltok Bokhandlerforeningen sammen med en rekke andre bransjeorganisasjoner. Andrei Kurkov er en av Ukrainas betydeligste forfattere, han er leder av PEN Ukraina og har markert seg som en sterk forsvare av frihet og uavhengighet. Mikhail Sjisjkin er en av Russlands mest leste og prisvinnende forfattere, og fra sitt nye land Sveits har han markert seg som en sterk kritiker av Putins regime.

Målet med møtet var å få høre mer om situasjonen, og hva de mente norsk bokbransje kunne bidra med. Oversett og synliggjør Ukrainisk litteratur, var en av oppfordringene de kom med.

Solidaritetsmarkering 17. mars

Bokhandlerforeningen deltok også på markeringen som fant sted utenfor Russlands ambassade den 17. mars 2022. Markeringen var et initiativ fra Forleggerforeningen og samlet en rekke kunst og kulturorganisasjoner.

På bildet er Elin Øy, (Forfatterforeningen), Mads Nygaard (Aschehoug), Arne Vestbø (NFFO), Anne Schiøtz (Bokhandlerforeningen) og Heidi Austlid (Forleggerforeningen).

World Expression Forum (WEXFO)

WEXFOs visjon er å styrke og forsvare ytringsfriheten som en absolutt forutsetning for demokrati og menneskelig fremgang.

I 2022 ble WEXFO-konferansen gjennomført for første gang. Arrangementet samlet 260 deltakere fra mer enn femti land. WEXFO skal samle forsvarere av ytringsfrihet i et sterkt og aktivt globalt samfunn. Som en katalysator for endring ønsker WEXFO å gi nye generasjoner kraft, frihet og trygghet til å uttrykke seg.

Hele styret i Bokhandhandlerforeningen deltok på WEXFO 2022.

WEXFO ble etablert som et ideelt aksjeselskap 20. august 2021. Bokhandlerforeningen er stolt av å være aksjonær i WEXFO og en av mange partnere og støttespillere

Ytringsfrihet er helt grunnleggende for fri utøvelse, formidling og spredning av litteratur og bøker.

Dmitrij Muratov, vinner av Nobels Fredspris 2021, åpnet WEXFO 2022 med talen "Freedom of Expression at War". "The destruction of the media in Russia looks more and more like an act of war", sa Muratov, som er i eksil og måtte avholde talen digitalt.

"Putin is not afraid of Nato. Putin is afraid of the idea of freedom." sa Kyiv-baserte menneskerettighetsadvokat Oleksandra Matviichuk. Hun leder organisasjonen Senteret for sivile rettigheter i Ukraina, som ble tildelt Nobels fredspris 2022 for sitt arbeid.

"When Hate Speech Turns Into Killing." Innlegg av AUF-leder Astrid Hoem. "It all start with the words. The words we use, they mean something. Words can create love but also create hatred. We know that this is true. We have seen to many times in history how words can divide us."

"What are you willing to give up for the truth?" spurte Maria Ressa, vinner av Nobels Fredspris 2021, i den sterke talen som avsluttet WEXFO-konferansen 2022.

Politikk og rammebetingelser

Boklov

Fastprisen bidrar til at vi fortsatt kan være et lesende folk med god tilgang på bøker på vårt eget språk, uansett hvor i landet vi bor. Dette gjelder også for fag- og lærebøker. Men Bokhandlerforeningen er sterkt imot å innføre avanseregulering som et «føre-var-tiltak» for å løse et problem man ikke vet om finnes, med et virkemiddel man ikke kjenner effekten av.

Medlemsmøte

Foreningens arbeid i 2022 har vært preget av arbeidet med ny boklov. Vi startet året med et medlemsmøte 24. januar på Teams, hvor alle våre medlemmer var invitert til å bli med på et informasjonsmøte om boklovsarbeidet. Nasjonalbibliotekar Aslak Sira Myhre, leder av utredningsarbeidet med den nye bokloven, innledet møtet og ga en status på arbeidet som var gjort i Kulturdepartementet så langt og prosessen videre. I alt deltok 25 personer på møtet.

Åpenhet om Bokhandlerforeningens synspunkt

Bokhandlerforeningens synspunkter på bokloven ble delt på nettsiden vår i mai og formidlet til alle bokhandlere. Der delte vi også i helhet innspillet vi hadde sendt til kulturdepartementet i desember 2021. Bokhandlerforeningen orienterte dessuten om boklovsarbeidet på høstkonferansen til Fri Bokhandel. Bokhandlerforeningens ønske om å fjerne 12,5 prosent-rabatten ble nettopp spilt inn av bokhandlere på Fri Bokhandels høstkonferanse året før. Det var derfor gledelig at vårt ønske var hørt og at Kulturdepartementets høringsnotat også foreslo å fjerne denne rabatten.

Kulturdepartementets forslag offentliggjort i august

Forslag til ny boklov kom i august 2022, med høringsfrist i desember. Høringsnotatet fastslår at et stort nett av fysiske bokhandlere er sentralt for oppnåelse av målene i litteraturpolitikken. Forslaget til ny lov bygger i stor grad på den eksisterende bokavtalen, med unntak av tre punkter hvor regjeringen ba spesielt om innspill: Hvorvidt fastprisen fortsatt skal gjelde for fagbøker, hva som skal være fastprisens lengde og hvorvidt det skal være avanseregulering.

I tillegg til disse tre punktene er det også vesentlige problemstillinger knyttet til definisjonen av bok og lydbok, samt skaffe- og leveringsplikt for lydbøker til strømmetjenester og bibliotek.

Oppsummering med svar på kulturdepartementets spørsmål

1. Lære- og fagbøker må være en del av bokloven

Bokhandlerforeningen mener fastpris fortsatt er et nødvendig virkemiddel for å sikre at det skrives og utgis lærebøker på norsk i alle fag, og at disse gjøres tilgjengelig for studenter og allmennheten. Bokhandlerforeningen mener at bokloven ikke vil være til hinder for innovasjon i konkurranse med utenlandske aktører. Også innenfor et fastprissystem vil både leverandører og forhandlere ha et stort spillerom for å tilby gode og fleksible løsninger til studentene. Et tydeligere skille mellom lære- og fagbøker og multimediale læremidler, hvor det siste unntas fra loven, vil ytterligere støtte opp under dette. Samtidig vil fastprisen sikre at man fortsatt kan tilby stabile og forutsigbare rammevilkår for norske forskere som publiserer sin forskning i bokformat. Det vil ivareta små fag med særskilte behov for lærebøker og sikre studentenes og allmennhetens tilgang til forskningsbasert faglitteratur på norsk.

Vi har forståelse for at bruktbokmarkedet for fag- og lærebøker er en utfordring for forlagene, så vel som for bokhandlere og forfatterne. Imidlertid kan vi ikke se hvordan dette kan løses gjennom å fjerne fastprisen, med mindre man ser for seg en fullstendig overgang til proprietære digitale tilgangsløsninger. En slik utvikling mener vi vil ha en rekke uønskede konsekvenser. Blant annet vil den frata studentene muligheten til å velge de formatene de selv ønsker, og redusere allmennhetens tilgang til å kjøpe og eie faglitteratur.

En fjerning av fastprisen vil også med stor sannsynlighet føre til nedleggelse av campusbokhandler, samtidig som fag- og lærebøker ikke lenger vil omfattes av skaffe- og leveringsplikten.

2. Det bør være 12 måneders rullerende fastpris per format
Bokhandlerforeningen mener at 12 måneders rullerende fastpris per format, best ivaretar lesernes ønsker om at det ikke må gå for lang tid før den innbundne boken får fripris, samtidig som det sikrer en rasjonell livssyklus og nødvendig økonomi i bransjen før boken kan tilbys i strømmetjenester og til nedsatt pris.

Vi mener at en samlet fastprisperiode vil gi flere uheldige konsekvenser når det kommer til livssyklus og dynamikk for de ulike formatene, uten at det gir noen åpenbare fordeler som veier opp for dette. 18 måneders fastprisperiode vil gi for lang fastprisperiode på den innbundne boken, mens 12 måneders samlet fastprisperiode vil gi altfor kort fastprisperiode, særlig for pocketboken. For å bidra til at gammel backlist kan utgis som lydbok direkte i strømmetjenester foreslår vi, som Menon også anbefalte, en fastprisgrense på maksimalt 28 måneder fra det første verket utgis. Gitt samlet fastprisperiode mener vi forlagene må gis mulighet til å sette ned fastprisen på den innbundne boken og e-boken, til en ny og lavere fastpris når pocketboken kommer.

3. Det finnes ikke dokumenterte behov for å innføre avanseregulering

Bokhandlerforeningen advarer mot å innføre reguleringer i forhandlinger mellom forhandler og leverandør.

Utgangspunktet for at departementet vurderer avanseregulering er, slik vi forstår det, faren for mulige uheldige konkurransevridende effekter av vertikal integrasjon. Men det er ingenting som tilsier at vertikal integrasjon utgjør et reelt problem i dagens marked. Norge har et velutviklet bokhandlernet og en rik flora av forlag hvor bøkene når ut til leserne. Bokhandelen har aldri solgt en større bredde, fra flere forlag, enn nå.

Bokhandlerforeningen er sterkt imot å innføre en avanseregulering som et «føre-var-tiltak» for å løse et problem man ikke vet om finnes, med et virkemiddel man ikke kjenner effekten av. En inngripende detaljregulering av forhandlinger mellom forhandler og leverandør begrenser bransjens muligheter til å selv finne effektive og bærekraftige løsninger i et marked som er i stadig endring. Det vil svekke bokens evne til å konkurrere med andre tjenester og produkter og gi motsatt effekt av hva som er formålet med loven.

Jeg tror ikke forlagene er klar over den viktige jobben vi gjør

Publisert: 23.08.2022 Sist oppdatert: 13.12.2022

Hvis departementet lander på at bokloven ikke skal omfatte fag- og lærebøker for høyere utdanning, forventer Akademika å måtte legge ned flere campusbokhandler. – Jeg tror ikke forlagene og utdanningsinstitusjonene er klar over den viktige jobben vi gjør for studentene. Det er et enormt arbeid, sier Eli Gerhardsen, kjedeleder i Akademika.

Eli er kjedeleder i Akademika, og forteller at butikkene bruker mye tid og ressurser på å finne frem til og bestille riktig pensum, og til å veilede studenter som trenger hjelp til å orientere seg pensum- og faglitteratur.

Hvordan sikres studentene best mulig pensum? Bokhandlerforeningen og NFFO inviterte til frokostmøte i oktober. På bildet: Merethe Roos, forfatter og professor i historie ved USN. Maika Marie Godal Dam, leder av Norsk studentorganisasjon, Sylvi Steine, leder for Salg og Marked i Akademika, Hege Gundersen, forlagssjef i Universitetsforlaget og leder for Akademisk utvalg i Den norske Forleggerforening og Frithjof Eide Fjeldstad, debattredaktør i forskning.no.

Samfunnskontakt og politisk påvirkning

Bokhandelen leverer på bredde.

20. juni var bokbransjen invitert til Litteraturlunsj hos SV og Venstre. Tema var Leselyststrategi, boklov og budsjett. Fremst i bildet er: Kathy Lie (SV) og Grunde Almeland (V) leder av Kulturkomiteen.

Politisk kontakt

Det har vært stor møteaktivitet knyttet til arbeidet med den nye bokloven. For å imøtekomme den store pågangen fra bokbransjen med forespørslor om møter, har eksempelvis AP, SP, SV og Venstre samlet bransjen til flere fellesmøter.

Bokhandlerforeningens budskap har gjennomgående vært at bokhandelen leverer på sitt samfunnsoppdrag. Det har aldri før vært solgt flere titler fra et mangfold av forfattere og forlag enn nå. Som bransje er vi helt avhengige av bestselgere, men disse utgjør kun en liten andel av alle bøkene som faktisk blir solgt. Dette skyldes blant annet samspillet mellom den fysiske bokhandelen og bokhandelens digitale tjenester som har bidratt til den store bredden. Ingen andre når flere lesere enn bokhandelen og både den selvstendige lille bokhandelen og kjedebokhandelen er avgjørende for den gode dekingen vi har av bokhandlere her i landet.

Høringer

I tillegg til høringssvaret på forslag til ny boklov, har foreningen også levert innspill til statsbudsjettet og deltatt på budsjett høringen på Stortinget til Familie- og kulturkomiteen.

Besøk i Norli av Senterpartiets kulturfraksjon. På bildet: Stortingspolitiker Margrethe Haarr, politisk rådgiver Benedicte Fjeldberg, John Thomasgaard (Norli), fylkespolitiker Olav Seltveit Urbø fra Telemark og Helen Foss (Fri Bokhandel)

Kulturkaffekopp og innspillsmøte hos Arbeiderpartiet og Senterpartiet om boklov.

Arbeiderpartiets kulturfraksjon Ragnhild Male Hartviksen, Åse Kristin Ask Bakke og Torstein Tvedt Solberg brukte god til å lytte og snakke med kulturorganisasjonene.

Bokhandlerforeningen på budsjettøring på Stortinget sammen med Forfatterensentrum, Norsk Barnebokinstittutt, Leser søker bok og Foreningen !Les.

Innlegg, kronikker og debatter

18. desember 2022

DEBATT/IDEEER

LITTERATUR

Hvilken ensretting, Bernhard Ellefsen?

I norske bokhandler finnes det bøker til alle levere, og de selges av svært kompetente folk.

Morgenbladet 18. november 2022. I forbindelse med forberedelse for boksalgsarrangementet som skal gjennomføres i forbindelse med 100-årsjubileet for Bernhard Ellefsens fødsel, er jeg blitt bedt om å skrive om bokhandelen i Norge. Dette er en stor utfordring, og jeg vil prøve å gi et inntrykk av hvordan bokhandelen ser ut i dag. Det er viktig å huske på at bokhandelen har vært en viktig del av norsk kulturliv i mange år, og det er viktig å forstå hvorfor det er så viktig for oss som lesere og som borgere i et demokratisk samfunn.

Viktige dager for boksalg. I forbindelse med forberedelse for boksalgsarrangementet som skal gjennomføres i forbindelse med 100-årsjubileet for Bernhard Ellefsens fødsel, er jeg blitt bedt om å skrive om bokhandelen i Norge. Dette er en stor utfordring, og jeg vil prøve å gi et inntrykk av hvordan bokhandelen ser ut i dag. Det er viktig å huske på at bokhandelen har vært en viktig del av norsk kulturliv i mange år, og det er viktig å forstå hvorfor det er så viktig for oss som lesere og som borgere i et demokratisk samfunn.

Bokhandelen i Oslo. Det er viktig å huske på at bokhandelen har vært en viktig del av norsk kulturliv i mange år, og det er viktig å forstå hvorfor det er så viktig for oss som lesere og som borgere i et demokratisk samfunn.

Det stemmer heller ikke at inntrykket av bokhandelen bare er en rekke bokhyller som står på et bord. Det er viktig å huske på at bokhandelen har vært en viktig del av norsk kulturliv i mange år, og det er viktig å forstå hvorfor det er så viktig for oss som lesere og som borgere i et demokratisk samfunn.

100 bokhandler forsvinner. Videre mener vi at det er en utfordring å finne å finne ut av hva som er viktig for oss som lesere og som borgere i et demokratisk samfunn. Det er viktig å huske på at bokhandelen har vært en viktig del av norsk kulturliv i mange år, og det er viktig å forstå hvorfor det er så viktig for oss som lesere og som borgere i et demokratisk samfunn.

12022 utgavde de 100 mest solgte tilene bare 10 prosent av det totale salget. Det er for øvrig et uttrykk på at bokhandelen har vært en viktig del av norsk kulturliv i mange år, og det er viktig å forstå hvorfor det er så viktig for oss som lesere og som borgere i et demokratisk samfunn.

Bokhandlerforeningen i mediebildet

Bokhandlerforeningen skal være en synlig aktør og delta i den offentlige debatten. Det er et mål å formidle mest mulig med fakta og tall som kan bidra til å nyansere debattene. En stor del av både bokbransjen og media er av den feiloppfatning av at salg av bøker er konsentrert om noen få bestselgere. Dette er så langt fra sannheten som det er mulig å komme. Bokhandlerforeningen har derfor gjentatte ganger presisert hvor mange forskjellige bøker, fra forskjellige forfattere og forlag som faktisk selges gjennom bokhandelen.

I forbindelse med arbeidet med boklov har vi hatt 8 kommentarer og debattinnlegg på trykk. I tillegg har vi publisert en rekke ulike innlegg på nettsiden vår, som også er delt i nyhetsbrev og sosiale medier som Facebook, LinkedIn og Instagram. Presseaktiviteter i 2022 har ellers vært knyttet til stipend- og prisutdelinger. Det er generelt alltid mange henvendelser om boksalg.

- 18. april: Naper tar feil om bokhandelen (Aftenposten)
- 27. april: La bokbransjen leve! (Klassekampen)
- 20. mai: Vi leverer på bredde (Bok365).
- 07. juni: Bokhandelen leverer på bredde (Klassekampen)
- 10. september: Opprop: Styrk skolebibliotekene! (Klassekampen)
- 11. oktober: En boklov for studentene, språket og samfunnet (Khrono)
- 25. november: Hvilken ensretting, Bernhard Ellefsen? (Morgenbladet)
- 12. desember: Pensum inn i bokloven! (Klassekampen)

KULTURMEDIER

Regjeringens forslag til boklov skaper splid mellom foreleggere og bokhandlere:

Strides om fastpris

Skal det åpnes for prising på akademiske lærebøker? Foreleggere og bokhandlere er på kollisjonskurs.

BOKER

Det er viktig å huske på at bokhandelen har vært en viktig del av norsk kulturliv i mange år, og det er viktig å forstå hvorfor det er så viktig for oss som lesere og som borgere i et demokratisk samfunn.

Bokhandelen i Oslo. Det er viktig å huske på at bokhandelen har vært en viktig del av norsk kulturliv i mange år, og det er viktig å forstå hvorfor det er så viktig for oss som lesere og som borgere i et demokratisk samfunn.

KULTURMEDIER

Regjeringens forslag til boklov skaper splid mellom foreleggere og bokhandlere:

Strides om fastpris

Skal det åpnes for prising på akademiske lærebøker? Foreleggere og bokhandlere er på kollisjonskurs.

BOKER

Det er viktig å huske på at bokhandelen har vært en viktig del av norsk kulturliv i mange år, og det er viktig å forstå hvorfor det er så viktig for oss som lesere og som borgere i et demokratisk samfunn.

John Thomasgaard utdyper hvordan bokhandelen sikrer leseren en stor bredde, i en debatt på Litteraturfestivalen på Lillehammer; "Penga eller litteraturen". Fra venstre: Thomas Espevik, Karine Nyborg, Cecilie Naper og John Thomasgaard.

Karine Nyborg på besøk hos John Thomasgaard i Norli som en oppfølging av debatten på Litteraturfestivalen og i Klassekampen.

Bokhandlerforeningen.no

Det er et mål å ha en godt oppdatert nettside med informasjon om foreningens aktiviteter og tall.

12.12.2022

Les vårt innlegg i Klassekampen: Pensum inn i bokloven!

Studentene, forfattere og bokhandlere er enige om at den nye bokloven også må omfatte lærebøker for høyere utdanning og...

29.11.2022

Norsk bokhandel er alt annet enn ensrettet (innlegg i Morgenbladet 25.11.2022)

Utviklingen i boksalget i norske bokhandlere viser en økende bredde og en mindre overvekt av såkalte bestselgere. Bak disken...

29.11.2022

Moms på bøker vil ramme norsk språk og litteratur

I sitt alternative statsbudsjett for 2023, foreslår Høyre å innføre moms på bøker. Det vil ha store konsekvenser for norsk språk...

10.06.2022

Bokhandelen skal opplyse, underholde og gjøre unge glade i bøker

- Det er rett og slett lære noe - enten det er gjennom sakprosa eller en god roman om en annen del av verden - det vil jeg si er det...

07.06.2022

Bokhandelen leverer på bredde

Klassekampen publiserte 1. juni et intervju i forbindelse med debatten om Bokloven på Lillehammer samme dag. Merkelig nok var...

19.05.2022

Kundene elsker bokhandelen - Både ARK og Norli blant topp 20 hos Norsk Kundebarometer

Norsk Kundebarometer 2022 viser at både Ark og Norli er blant de bedriftene kundene er aller mest fornøyd med. - Det er et...

17.11.2022

Bokloven på høring: Her er Bokhandlerforeningens høringssvar

- Bokhandlerforeningen ønsker en boklov velkommen! Men vi advarer sterkt mot å innføre avanseregulering som et «føre-vår»...

25.10.2022

Nødvendig å satse på leselyst

Bokhandlerforeningen deltok på budsjettvalg hos kulturkomiteen på Stortinget. «Bøker gjøres tilgjengelige for fol...

12.10.2022

En boklov for studentene, språket og samfunnet

En boklov vil være bra for studentene, det norske fagspråket og hele kunnskapsmiljøet, skriver Arne Vestbo...

13.05.2022

Hva mener Bokhandlerforeningen om bokloven - og hvorfor?

Bokhandlerforeningen ønsker seg en enkel lov som gjør at vi kan fortsette å gi leserne et stadig bedre tilbud også i årene som...

27.04.2022

Les vårt innlegg i Klassekampen 27.4.22

Ikke begrensn bokhandelens mulighet for å gi leserne et stadig bedre tilbud, i hvert fall ikke på en måte det som det verken er...

27.04.2022

Bokhandlerforeningen på Arbeiderpartiets kulturkaffekopp

Betydningen av både fysiske bokhandlere og gode digitale tjenester ble tydelig under pandemien.

05.10.2022

Howdan sikres studentene et best mulig pensum? Bokhandlerforeningen og NFFO inviterer til frokostmøte!

NFFO og Bokhandlerforeningen inviterer til frokostmøte om fagspris på fag- og pensumlitteratur den 13. oktober kl. 8.30 p...

12.09.2022

Opprop: Styrk skolebibliotekene!

Ordringen som sikrer nye bøker til skolebibliotekene står i fare for å bli videreført. Et samlet litteraturfelt krever at...

23.08.2022

Jeg tror ikke forlagene er klar over den viktige jobben vi gjør

Hvis departementet lander på at bokloven ikke skal omfatte fag- og lærebøker for høyere utdanning, forventer Akademika å...

19.04.2022

Les vårt innlegg i Aftenposten

I A-magasinet 8. april hadde litteratursoziolog Cecilie Naper flere påstander som er feil. Bokhandelen ivareta...

17.03.2022

Bokhandlerforeningen ønsker å gi 100 000 kroner i støtte til mennesker som jobber med tryng i Ukraina

Styret i Bokhandlerforeningen ønsker å gi 100 000 kroner til krisefondet som PEN Ukraina har sammen med PEN Belarus...

02.03.2022

Bokhandlere fordømmer invasjonen av Ukraina

Bokhandlere, forfattere og forlag over hele verden fordømmer invasjonen av Ukraina. Bokhandlerforeningen stiller seg bak dette.

18.08.2022

Nå har forslaget til den nye bokloven endelig kommet! Dette mener Bokhandlerforeningen om lovforslaget

Bokloven vil danne fundamentet bokhandlere skal drifte på i mange år fremover. Vi er stede for å få en forutsigbar...

24.06.2022

PRIDE i bokhandelen: Det er når vi møter motstand, at det er viktig å markere seg

Litteraturen har potensiale til å gi nye perspektiver og kunnskap, øke kritisk tenkning og bekjempe fordommer. Her...

20.06.2022

Litteraturlunsj hos SV og Venstre

20. juni var bokbransjen invitert til Litteraturlunsj hos SV og Venstre. Tema var Leselysstrategi, boklov og budsjett. - Ikke...

15.02.2022

Bokhandelbesøk av Senterpartiets kulturfraksjon

Tirsdag 15. februar besøkte politikere fra Senterpartiet bokhandelen.

05.01.2022

Derfor er den fysiske bokhandelen viktig for litteraturformidling - et eksempel fra Surnadal

Surnadals befolkning på 6000 innbyggere, kjøpte 200 forskjellige fagbøker og 2762...

08.12.2021

Stortingetsrepresentant Tage Pettersen på julebesøk hos Norli Universitetsgata

Tage Pettersen, stortingsrepresentant og medlem i kulturkomiteen, tok seg god tid til et julebesøk og omvisning i Norli...

Eksempler på nettsaker i 2022, knyttet til politikk og mening

Tall og analyse

Bokhandelen leverer på samfunnsoppdraget sitt.

Antall solgte bøker

Bokhandelen solgte 7,7 millioner papirbøker, fordelt på 49 400 ulike titler (isbn) fra på hele 1330 ulike forlagshus i 2022.

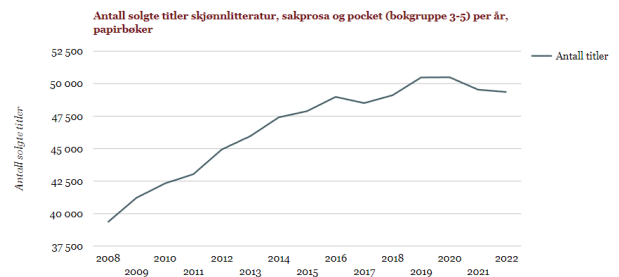
Bokhandelen leverer på bredde og mangfold

I 2022 ble det solgt i cirka 7,7 millioner bøker, fordelt på cirka 49 400 titler i bokgruppe 3-5 (norsk og oversatt skjønnlitteratur, sakprosa og pocketbøker) fra i alt 1330 forlagshus (vareeiere). I tillegg selger bokhandelen også fagbøker, lokallitteratur og bøker på fremmedspråk. Trenden er klar; salget av antall ulike titler har økt de siste 10 årene, det er særlig bøker som selger i små opplag som øker. De 100 mest solgte titlene utgjorde kun 17 prosent av bøkene som ble solgt i 2022.

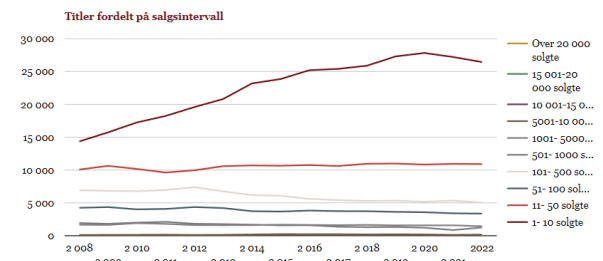
Bokhandelens brede utvalg synliggjør hva som rører seg i samfunnet til enhver tid. Det gir ikke bare en oversikt over samfunnsforhold som både debattbøker og romaner reflekterer, men også samtaler som ikke ellers er synlige noe sted.

Oppsummering

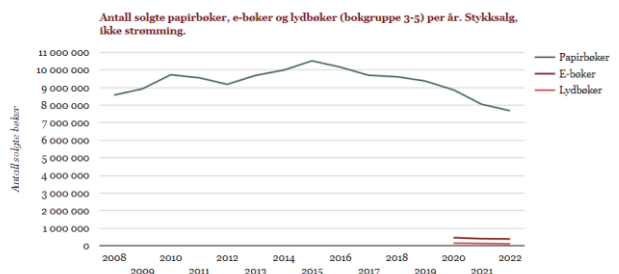
- Det ble solgt cirka 7,7 millioner papirbøker fordelt på cirka 49 500 ulike titler (isbn) i norske bokhandler.
- Bredden i boksalg har holdt seg stabil etter en jevn økning de siste 15 årene, mens det totale salget har gått noe ned.
- De hundre mestselgende titlene sto for cirka 17% av antall solgte bøker i bokhandelen. Det var 10 titler som solgte i mer enn 20 000 eksemplarer, mot 41 titler i 2015.
- 2022 ble det solgt bøker fra 1330 eierforlag i norske bokhandler.
- Det ble solgt mest av innbundet skjønnlitteratur, men innenfor norsk litteratur (ikke oversatt) ble det solgt mest sakprosa.
- Årets bøker utgjør omkring en tredjedel av det totale boksalg.
- Den uken det ble solgt aller flest bøker i bokhandelen var i uke 51.
- Den gjennomsnittlige prisen på en ny bok i fastpris (som ble solgt i bokhandelen), var 298 kroner. Dette er ekskludert rabatten på 12,5%.

Trenden er tydelig, salget av ulike titler (ISBN) har økt kraftig de siste 10 årene.

Grafene viser at det særlig er titler som selger i små opplag som øker.

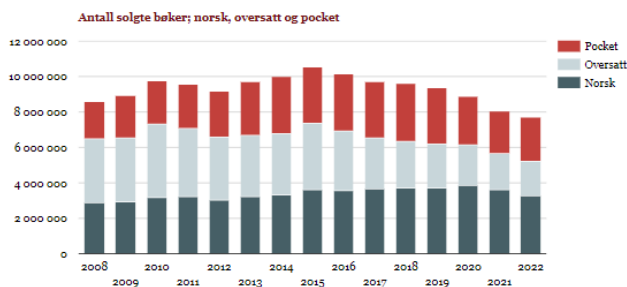
Kurven viser at salget av bøker totalt har sunket litt de siste årene

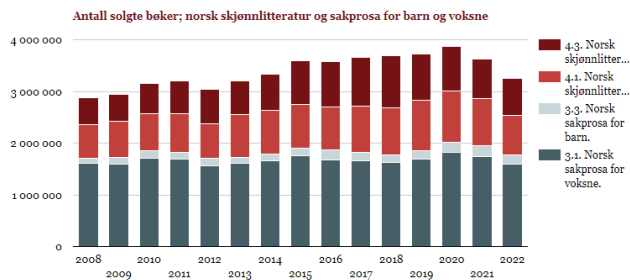
Godt salg med tanke på de økte kostnadene som rammer hele befolkningen.

Norsk sakprosa solgte mest

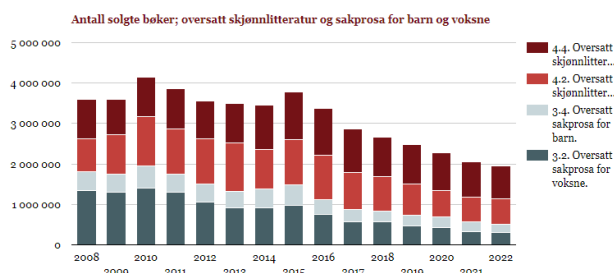
Salget av papirbøker totalt har gradvis sunket de siste årene. Når vi bryter salgstillene ned på bokgrupper, ser vi at det hovedsakelig er norsk litteratur som har gått ned siste året, mens salget av oversatt litteratur er ganske stabilt og salget av pocket har økt. Dette er motsatt av hva som har vært trenden de siste årene, og litt overraskende med tanke på den gode bokhøsten. Det er norsk sakprosa for voksne som totalt solgte mest.

Totalt antall solgte bøker fordelt på Pocket, oversatt og norsk litteratur.

Antall solgte **norske** bøker, fordelt på skjønnlitteratur og sakprosa for barn og voksne.

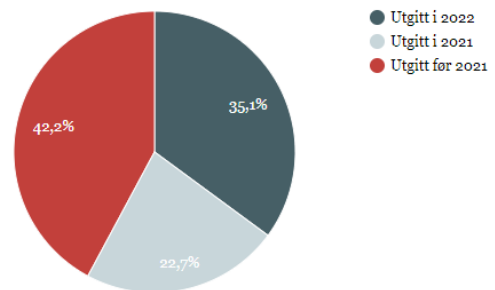

Antall solgte **oversatte** bøker, fordelt på skjønnlitteratur og sakprosa for barn og voksne.

Fordeling nye bøker og backlist

I 2022 utgjorde salget av nye bøker 35,1 prosent (utgitt i 2022), bøker utgitt i 2021 utgjorde 22,7 prosent av salget og bøker utgitt før 2021 utgjorde 42,2 prosent av salget.

Andel solgte bøker i 2022, fordelt på utgivelsesår

Bokhandelen tilbyr og er avhengig av salget fra både nye bøker og backlist. Betydningen av faste bokpriser på nye bøker kan ikke undervurderes for bransjens totale lønnsomhet.

Salgskurven i norsk bokhandel er svært bratt, med få titler som selger mye, og en svært lang «hale». Nye bøker selger mest, men backlist utgjør en lang hale av titler som hver for seg ikke selger så mye, men som totalt utgjør et stort volum. Den enorme bredden som selges sier noe om hvilket mangfold som bokhandelen skaffer, og ikke minst hvor mye forskjellig bokleseren er opptatt av.

Omsetning

Bekymringsfullt at omsetningen er relativt stabil, mens kostnadene ellers har økt kraftig i 2022.

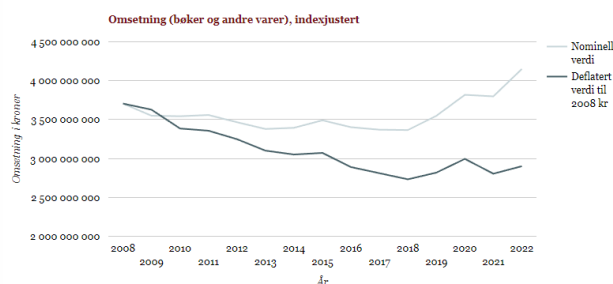
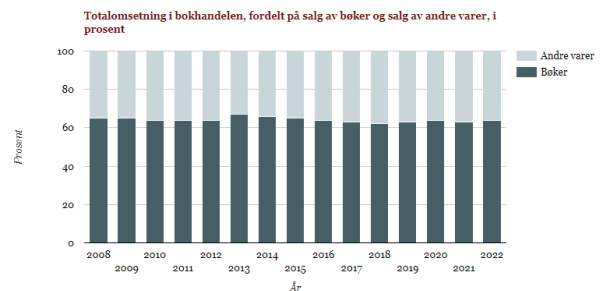
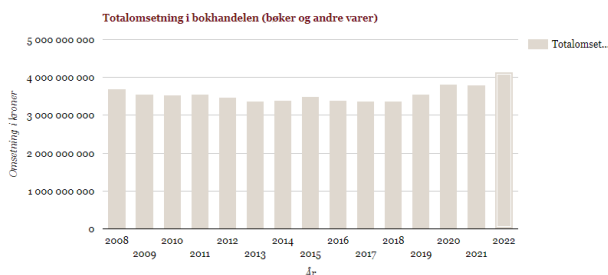
Press på lønnsomhet

Bokhandlerforeningen samler månedlig inn omsetningstall fra et stort utvalg av våre medlemmer. Omsetningen viser salg av både bøker og andre varer som spill og tegnesaker m.m.

Samlet omsetning i bokhandelen i 2022 endte på 4,14 mrd mot 3,79 året før. Økningen i 2022 skyldes i til dels at Akademika ble med i innrapporteringen av tall fra og med 2022. Mens omsetningen er tilnærmet stabil, har kostander til blant annet lønn og husleie steget betraktelig siden 2008. Dette påvirker naturlig nok lønnsomheten i bokhandelen. Justert for prisstigning er nedgangen enda sterkere, som grafen under viser.

Fordelingen av salget mellom bøker og andre varer

Fordelingen av salget mellom bøker og andre varer holder seg ganske stabilt med cirka 60 prosent bøker og 40 prosent salg av andre varer. Bokhandelen er avhengig av inntekter fra andre varer enn bøker for å kunne drive lønnsomt og gi folk et godt tilbud av bøker der de er. På større steder vil bokhandelen ha en større andel bøker og mindre andel andre varer. På mindre steder er bokhandelen avhengig av å selge en større andel andre varer for også å ha råd til å tilby bøker.

Litteraturabonnement

Så å si alle bokhandler har minst ett abonnement som sikrer at en vesentlig del av ny skjønnlitteratur er tilgjengelig over hele landet.

87 prosent av bokhandlerne har minst ett abonnement

419 av 483 bokhandler hadde litteraturabonnement per 31.12.2022.
Per 31.12.22 hadde bokhandelen 428 litteraturabonnement totalt.
9 bokhandler har flere abonnement.

Litteraturabonnementene bidrar til at et mangfold av bøker og litterære sjangre er tilgjengelige og formidles i bokhandler landet rundt. Abonnementenes kollektive karakter bidrar til likebehandling av leverandører, at ingen forhandler kan få særskilte fortrinn basert på eierskap og at det kan etableres nye leverandører. På denne måten bidrar også abonnementene til rettferdig konkurranse.

Litteraturabonnementene er en avtale mellom Bokhandlerforeningen og Forleggerforeningen og gjelder utgivelser fra medlemmer i Forleggerforeningen til medlemmer i Bokhandlerforeningen.

Litteraturabonnementene er viktig for spredningen av ny norsk litteratur og bidrar til å bygge forfatterskap. Med abonnementene tar både bokhandlere og forleggere et større kulturpolitisk ansvar. Abonnementene sikrer at flere av innkjøpsbøkene fra Norsk kulturråd blir tilgjengelige i bokhandelen og som motytelse får bokhandlene bedre betingelser på de bøkene de tar inn. Bokhandelen får automatisk tilsendt et førsteeksemplar av alle nye titler fra medlemsforlagene til førsteeksemplarrabatt, innenfor det abonnementet man har tegnet. Bøkene blir tilsendt fortløpende og sikrer at bredden av nye bøker er tilgjengelig i bokhandlene.

Eksempelvis blir *all ny norsk skjønnlitteratur for barn og voksne*, påmeldt til innkjøpsordningene, eksponert i alle ARK og Norlis bokhandler rundt om i landet.

Nesten 60 prosent av alle Fri bokhandlerne har et abonnement. Unntaket gjelder gjerne for bokhandler som ligger på svært små steder. Blant de kjedefrie bokhandlene som ikke har abonnement, finner vi mange nisjebokhandler, blant annet innen kristen litteratur. Studentbokhandlene har fagbokabonnement.

	G1	G2	A	K	B	F	Sum abonnement	Antall butikker totalt
Akademika					2	35	37	44
Ark			58	88	6	3	155	157
Fri Bokhandel	4	8	12	4	1		29	49
Kjedefri	1	1	3	1	1	2	9	38
Norli			80	59	6	2	147	145
Norli Lokaleid		1	32	15	3		51	50
Totalsum	5	10	185	167	19	42	428	483

Ansvar for oppfølging og rapportering av titler og antall ligger hos Forleggerforeningen. I tabellen under er en oversikt over antall titler som har gått ut fra FS og SD i de ulike abonnementene i automatisk ordning:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Grunnabonnement 1		232	230	201	238	269	229	266	239
Grunnabonnement 2		117	141	98	92	104	88	106	81
Allmennabonnement	361	349	371	299	333	373	317	377	322
Kulturabonnement	653	638	682	623	748	797	724	760	724
Breddeabonnement	2662	2666	2577	2300	2664	2458	2059	2150	2177
Fagbokabonnement	442	443	432	401	375	380	380	417	302

Leserundersøkelsen 2022

83 prosent leste, og 71 prosent kjøpte minst en bok i 2021. Vi leste stort sett papirbøker, og vi kjøpte dem i norske bokhandler.

Metode og utvalg

Den nye leserundersøkelsen som ble gjennomført av Norstat og Perceptor for Forleggerforeningen og Bokhandlerforeningen i 2022, er vesentlig utvidet og omstrukturert sammenlignet med tidligere år.

Leserundersøkelsen ble presentert under et åpent arrangement hos Norli Universitetsgata, etterfulgt av en debatt hvor blant annet Tage Pettersen (H) fra familie og kulturkomiteen deltok, sammen med Caroline Heitmann fra Norli.

OM LESING finner vi at ...

... andelen av befolkningen som leser bøker er stabil – men vi leser litt færre bøker enn før

I årets leserundersøkelse, kommer det frem at **83%** av befolkningen leste eller lyttet til en eller flere bøker i løpet av fjoråret. Dette er tilsvarende som for 2017 og 2019.

.. vi leser bøker på norsk og hovedsakelig i papirformat

76% av bøkene vi leste i 2021 var på norsk, og 8 av 10 leste vi i papirformat. Samtidig tyder boklesernes tilbakemeldinger på en formatglidning over til det digitale, der særlig strømming av lydbøker har blitt populært. På spørsmål om hvordan bokleserne tror lesevanene vil se ut om noen år frem i tid, oppga de jevnt over at de forventet å benytte seg mer av lydbøker og e-bøker i fremtiden, men at den fysiske boka fortsatt vil være favorittformatet.

... nesten halvparten av leste papirbøker i 2021 ble kjøpt i norsk bokhandel (36% fysisk og 14% på nett)

På spørsmål om hvor bokleserne hadde fått tak i bøkene de leste, svarte eksempelvis 49 prosent at de hadde kjøpt bøkene i bokhandel, 19 prosent at de hadde fått/lånt av venner og familie, mens 16 prosent hadde lånt boken på bibliotek, 5 prosent hadde kjøpt brukte bøker.

.. andelen foreldre som leser for egne barn går noe ned – men flere leser oftere enn før

83 prosent av foreldre med barn under 10 år oppgir å lese for dem. Dette er en svak nedgang fra 86% i 2019. Andel for de som oppgir at de leser for barn ofte / 2-3 ganger i uka eller mer, øker imidlertid fra 50% til 64%.

OM KJØP AV BØKER finner vi at ...

... flere oppgir å kjøpe bøker enn før – men det speiles ikke i de faktiske salgstallene

71% av befolkningen sier at de kjøpte minst en bok i 2021, noe som er en økning fra tidligere år. Antallet bøker de oppgir å ha kjøpt er stabilt fra 2021 (9.6 bøker).

.. 3 av 4 bokkjøp gjøres i en norsk bokhandel

Folk oppgir å ha kjøpt hele 3 av 4 bøker (78 %) i 2021 i en norsk bokhandel – 60 % i fysiske bokhandler og 17 % i norske nettbokhandler.

... en stor andel bøker kjøpes som gave

I undersøkelsen ser vi at 37% av bokkjøpene er til noen andre enn kjøperen selv – og at nesten en femtedel av bøkene vi leser er fått eller lånt av venner og familie.

... vi er innom bokhandelen ofte, og vet ikke alltid hva vi vil ha

3 av 10 oppgir at de er innom bokhandelen en gang i måneden. 38 prosent av bokkjøperne oppgir at kjøpet av bok kun var delvis planlagt og 15 prosent sier at kjøpet skjedde på impuls.

... folk synes 300 kroner er en akseptabel pris for en ny bok, mens pocket og eldre bøker kan ligge på cirka 200 kroner

På spørsmål om hvor mye befolkningen anser som en akseptabel pris for en ny bok, oppgir 19% 400 kroner eller høyere, mens 59% svarer at de er villige til å betale fra 300 kroner og oppover. I snitt oppgis ca 300 kr som en akseptabel makspris for en ny bok.

OM STRØMMING AV LYDBØKER finner vi at ...

... strømming utfordrer papirboken

27 prosent oppgir å ha tilgang til en strømmetjeneste. Blant disse mener 44 prosent at strømmetjenesten bidrar til at de totalt konsumerer (leser/lytter) til flere bøker enn før, 19 prosent at de konsumerer færre, mens 37 prosent sier de konsumerer til omtrent like mange bøker som før.

Om lån i BIBLIOTEK finner vi at...

...32% i befolkningen sier de lånte bøker på et bibliotek i 2021 - og lånte i snitt 4,7 bøker – i hovedsak på papir

BOKHANDLER-
FORENINGEN

"Kø" for å komme inn i bokhandelen for å høre på presentasjonen av Leserundersøkelsen 2022.
Fra venstre: Helén Foss, Edmund Austgard, Anne Jorunn Skogøy, Tage Pettersen og Sidsel Henriksen.

Boklista 15 på topp i 2022

Å vanne blomster om kvelden, av Valérie Perrin, solgte aller mest i 2022.

Plass	Tittel	Forfatter	Forlag	Utgitt	Bokgruppe
1	Å vanne blomster om kvelden	Valérie Perrin	Cappelen Damm	2022	42
2	Blodmåne	Jo Nesbø	Aschehoug	2022	41
3	Min skyld: En historie om frigjøring	Abid Raja	Cappelen Damm	2021	31
4	Abida Raja: Frihetens øyeblikk	Håkon F. Høydal	J.M. Stenersens forlag	2022	31
5	Hva og når skal vi spise?	Marit Kolby	Frisk Forlag	2022	31
6	21 års grense	Frode Øverli	Strand	2022	41
7	Den store airfryerkokeboka	Trude Eide Straume	Frisk Forlag	2022	31
8	Forræderen	Jørn Lier Horst	Bonnier norsk forlag	2022	41
9	De kaller meg ulven	Zeshan Shakar	Gyldendal	2022	41
10	Den savnede søsteren	Lucinda Riley	Cappelen Damm	2022	50
11	De uverdige	Roy Jacobsen	Cappelen Damm	2022	41
12	Det ender med oss	Colleen Hoover	Gursli Berg forl.	2019	50
13	Mysteriet med hullet i veggen	Camilla Brinck	Cappelen Damm	2021	44
14	En julefortelling	Charles Dickens	Kagge	2022	44
15	Sjalusimannen og andre fortellinger	Jo Nesbø	Aschehoug	2022	50

Oversikten viser de mestselgende titlene i 2022, uavhengig av sjanger og utgivelsesår

BOKLISTA BOKHANDLERFORENINGEN

Årslistet - Total

2022

2022

Plassering

→ 1

Å vanne blomster om kvelden
Valérie Perrin

Cappelen Damm
9788202712693

Plassering

→ 2

Blodmåne
Jo Nesbø

Aschehoug
9788203395185

Plassering

→ 3

Min skyld: En historie om frigjøring
Abid Raja

Cappelen Damm
9788202713461

Boklista og salgstall

Listen viser mestselgende bøker fra flesteparten av våre medlemmer. bokhandel. Rapporteringen foregår ukentlig, og dekker bøker som er allment tilgjengelige. Listen fører til økt oppmerksomhet rundt bøker, forfattere og bokhandelen, og bidrar dermed positivt for bransjen.

I 2022 utvidet vi listene fra 4 til 5 lister og økte tittelantallet fra 15 til 25 titler per liste. I forbindelse med endringene, formidlet vi at vi ønsker at medier som benytter seg av listene skal oppgi Bokhandlerforeningen som kilde og lenke til våre sider så langt det er mulig. Samtidig spesifiserte vi at Boklistene eies av Bokhandlerforeningen, og at forlag og medier er velkomne til å skrive om dem, men ikke uten videre kan publisere dem i sin helhet på sine sider.

Metode

Boklista er utarbeidet av Bokhandlerforeningen og baserer seg på innrapportert salg per ISBN i bokgruppe 3-5 blant medlemmer i Bokhandlerforeningen fra følgende bedrifter (per 31.12.23): Adlibris, Akdsal Bok og Papir, ARK, Bokkilden, Boksalongen LiB, Haugenbok.no (Akademika), Norli-gruppen, Sagene Bokhandel og Tynset Bokhandel. Bokdata fra Bokbasen AS. Bokdata henter vi fra Bokbasen. Tallene danner også grunnlaget for resten av salgsstatistikkene våre.

Litterære priser og stipend

Zeshan Shakar fikk Bokhandlerprisen 2022 for boken *De kaller meg ulven*.

Bokhandlerprisen til Zeshan Shakar

Zeshan Shakar ble tildelt Bokhandlerprisen 2022 for boken *De kaller meg ulven*. Bokhandlerprisen er bokhandlernes egen pris og deles ut etter avstemming blant alle ansatte i norsk bokhandel.

Bokhandlerprisen ble overrakt av kulturminister Anette Trettebergstuen på Litteraturhuset i Oslo 22. november 2022. Prisen deles ut til den forfatteren bokhandlerne mener har skrevet årets beste norske bok innenfor skjønn/generell - eller barne- og ungdomslitteratur.

Bokhandlerprisen stemmes frem av alle landets bokhandlere, og derfor foreligger det ingen jurybegrunnelse for prisen. Men dette sier Kirsti Myrvold, bokhandler ved Berges Bokhandel i Kristiansand, om hvorfor hun stemte frem Shakar som vinner av Bokhandlerprisen 2022:

– Shakar fortjener årets pris for måten han avslutter trilogien om sin klassereise. I boka maler han et varmt, humoristisk og sårt portrett av far-sønn-forholdet, og om hva foreldre etterlater barna når de forsvinner. Det blir en slags stille hyllest til foreldrenes liv og beinharder hverdag. En nydelig fortelling om de mange liv som leveres i dette landet, sier Myrvold.

Disse ble nominert til Bokhandlerprisen 2022:

Fra 2008 startet man med nominasjon til Bokhandlerprisen hvor de 10 bøkene som får flest bokhandlerstemmer i første runde går videre til siste og avgjørende runde. Bokhandlerne leser mange bøker gjennom året, i alt stemte bokhandlerne på over 100 ulike titler.

- **Agnes Ravatn**, «*Gjestene*», Samlaget
- **Helga Flatland**, «*Etterklang*», Aschehoug
- **Håkon F. Høydal**, «*Abida Raja: Frihetens øyeblikk*», J.M. Stenersens forlag
- **Ingeborg Arvola**, «*Kniven i ilden*», Cappelen Damm
- **Johan Høst**, «*En nasjon i sjakk*», Vigmostad Bjørke
- **Lars Elling**, «*Fyrstene av Finntjern*», Oktober
- **Matias Faldbakken**, «*Stakkar*», Oktober
- **Nina Lykke**, «*Vi er ikke her for å ha det morsomt*», Oktober
- **Roy Jacobsen**, «*De uverdige*», Cappelen Damm
- **Zeshan Shakar**, «*De kaller meg ulven*», Gyldendal

Bokhandelens forfatterstipend og priser

Bokhandlerforeningen deler årlig ut 435 000 kroner i stipend og priser til forfattere i etableringsfasen. I 2022 passerte vi utdeling av over 100 stipend.

Maria Dorothea Schrattenholz og Svanhild Amdal Telnes, to av tre stipendmottakerne. Eirik André Skrede hadde dessverre ikke mulighet til å delta på utdelingen.

Inspirasjon og rom for videre skriving

Bokhandlere vet bedre enn de fleste at det kan ta tid å bygge opp forfatterskap. Fra det første stipendet ble delt ut i 1997 har Bokhandlerforeningen, på vegne av bokhandlerne, gitt 7 millioner kroner til over 100 norske forfattere. Stipendene er ment for å gi inspirasjon og rom for videre skriving.

Forfatterstipend deles fortrinnsvis ut til forfattere i etableringsfasen. Gode stipendordninger er uvurderlig for bredden i den norske litteraturen og bidrar til å løfte frem nye forfatterstemmer. Mange forfattere som var relativt ukjente da de fikk stipendene, er i dag etablerte, kjente forfattere. Blant de som har fått stipend, finner vi blant annet kjente navn som Nina Lykke, Kristine Næss, Erlend O. Nødtvedt, Matias Faldbakken, Gunstein Bakke, Victoria Kielland, Lisa Aisato, Siri Pettersen, Marte Michelet, Erika Fatland, Gunnhild Øyehaug, Carl Frode Tiller, Johan Harstad, Mirjam Kristensen og Karl Ove Knausgård.

Samarbeid med forfatterorganisasjonene

Bokhandlerforeningen samarbeider med forfatterorganisasjonene NBU, NFFO og NFF om stipendene, og det er deres litterære råd som innstiller. Det er norske forfattere i etableringsfasen som skal nyte godt av pengene. Stipendene kan også tildeles en forfatter det er grunn til å knytte forventninger til i forbindelse med en særskilt utgivelse.

Stipendet på 200 000 NOK gikk til Maria Dorothea Schrattenholz

Schrattenholz debuterte i 2015 med diktsamlingen *Atlaspunkt*, som hun ble nominert til Tarjei Vesaas debutantpris for. I 2021 utkom hennes andre diktsamling *Protosjel*, som vekket stor begeistring hos kritikkerne.

Eirik André Skrede og Svanhild Amdal Telnes mottok stipendene på henholdsvis 60 000 kroner hver. Stipendene ble delt ut under Litteraturfestivalen på Lillehammer.

Bokhandelens barne- og ungdomsbokstipend

Marianne Gretteberg Engedal ble tildelt Bokhandelens barne- og ungdomsbokstipend for sitt forfatterskap. Stipendet var på 40.000 kroner og ble utdelt under Litteraturfestivalen på Lillehammer 1. juni.

Bokhandelens sakprosapris

Yohan Shanmugaratnam ble tildelt Bokhandelens sakprosapris 2022 for *Bruddet. Byen som ville ha brexit*. Prisen var på 50 000 kroner og ble delt ut av Bokhandlerforeningen i samarbeid med Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO). Selve utdelingen fant sted under litteraturfestivalen på Lillehammer fredag 3. juni.

Odd Eirik Sætre Færevåg tildelt Bjørnsonstipendet 2022

Bjørnsonstipendet tildeles en forfatter det er grunn til å knytte betydelige forventninger til. Odd Eirik Sætre Færevåg er født i 1976 og jobber som lærer i Haugesund. I 2013 debuterte han som forfatter med samlingen *Dagane grå*, og i 2020 ga han ut *Den vesle jenta og havet*. Korte fortellinger fra *Røvær 1899-2044*.

Stipendet, bestående av diplom og kr 25.000,-, deles ut hvert år i forbindelse med Bjørnsonfestivalen i Molde. Stipendet er et samarbeid med Bjørnsonfestivalen i Molde og Den norske Forfatterforening.

Mottaker av Bjørnsonstipendet, Odd Eirik Sætre Færevåg, sammen med direktør i Bokhandlerforeningen Anne Schiøtz (t.v.) og Marie Lyster Skeidsvoll, bokhandler i Notabene (t.h.)

Rivertonprisen til Heine Bakkeid

Rivertonprisen for beste norske krim 2021 gikk til Heine Bakkeid for romanen *St. Avenger*. Rivertonprisen er et samarbeid mellom Rivertonklubben, Bokhandlerforeningen og Forleggerforeningen. Prisen, Den gyldne revolver, deles ut til forfattere av fjorårets beste krimlitterære arbeid. Prisvinneren kåres av Rivertonklubbens litterære råd. De andre nominerte var: Terje Bjøranger, *Kalifatet*, Samuel Bjørk, *Ulven*, Jan-Erik Fjell, *Ringmannen* og Anne Holt, *Det ellefte manus*.

Rivertonprisvinner Heine Bakkeid med *Den gyldne revolver*

Mammutsalget

Mammutsalget er det største boksalget i markedet.

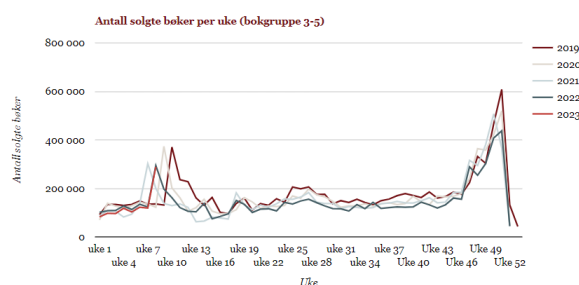

Mammutsalget

Mammutsalget er et av bokbransjens sterkeste merkenavn, og trekker fortsatt tusenvis av bokinteresserte til bokhandlerne i løpet av de ukene salget pågår. I alt deltok 374 bokhandler på Mammutsalget i 2022 som ble gjennomført fra 21. februar til 12. mars. 51 forlag deltok med til sammen 708 titler. I tillegg var det 448 e-bøker og 244 lydbøker til gode Mammutpriser. Netto omsetning ble om lag 23,6 millioner kroner (utfakturert fra distribusjonssentralene).

Mammutsalget er organisert og eid av Forleggerforeningen og Bokhandlerforeningen i fellesskap. Mammutsalget skal tilby bokkjøpere gode bøker med bredde i mange kategorier, til en redusert pris. Foreningene har som mål at Mammutsalget skal være det største boksalget i markedet.

Bokhandlerkunden får kjøpt bøker på tilbud hele året. Men ikke noe annet salg tilbyr et større samlet utvalg enn Mammutsalget. Ser vi på antall solgte titler fordelt uke for uke, ser vi tydelig at kun julesalget selger flere bøker.

Fagskolen for bokbransjen

Kompetente og motiverte medarbeidere er den viktigste suksessfaktoren dersom bokhandelen skal lykkes i konkurransen med andre forhandlere.

Fagskolen gir utdanning til ansatte i bokhandel og forlag. Skolen tar også imot kvalifiserte søkere utenfor bransjen som ønsker seg inn i bokbransjen. Skolen har gode forelesere i alle fag, og har et godt samarbeid med de ulike aktørene i bokbransjen som er med og gir viktige bidrag til det faglige opplegget.

Kompetente og motiverte medarbeidere er den viktigste suksessfaktoren dersom bokhandelen skal lykkes i konkurransen med andre forhandlere. Derfor legger skolen stor vekt på å gi studentene kompetanse i de viktigste fagområder man har behov for som ansatt i bokbransjen; markedsføring, bransjekunnskap, forlagsdrift, detaljhandel, økonomi, ledelse, salg og formidling, litteraturkunnskap og jus. En vesentlig del av litteraturkunnskapen tilegnes via brevundervisning, som gjennomføres over ett år, fra august til juni. Samlingene på skolen er på totalt 11 uker inklusiv en studietur til utlandet. Ukene er oppdelt i 3 bolker; høst, vinter og vår med 2-5 ukers undervisning hver gang. Dette for å redusere studentens fravær på jobb, og behovet for vikar reduseres betraktelig. Fagskolen har en stabil stamme av forelesere som får meget gode evalueringer av studentene.

Skolen uteksaminerte 12 studenter våren 2022. Høsten 2022 ble det tatt opp 19 studenter. Blant annet har Norli startet med å sende og finansiere skolen for et utvalg av sine ansatte.

Skolen finansieres hovedsakelig av midler fra Kunnskapsdepartementet. Fagskolen har god økonomistyring, og økonomien er god. Fagskolen er godkjent av NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) og dette gjør at studentene kan søke lån og stipend hos Statens Lånekasse for utdanning. Studiet gir også studiepoeng i fagskolesektoren og dette gjør at Fagskolens studenter får 30 studiepoeng ved gjennomført studium.

Skolen drives som en stiftelse. Skolen holder til i fine og velfungerende lokaler i Universitetsgata 20.

Thina Nordtveit Vebenstad (Norli Lagunen), Daniel August Askeland (Norli Galleriet) og Elise Cathrin Dalsbotten Solvåg (Norli Strandgaten). Bildet fra studieturen til London.

Merkur Bok

Merkur bok er et kompetanse- og utviklingsprogram for bokhandlere i Distrikts-Norge som har som målsetting å sikre et godt bok- og kulturtilbud i hele landet. 11 bokhandlere fra hele landet til sin første samling i Merkur bok; Kviteseid Bok og Papir AS, Vågå Bok og Leker AS, Vinstra Bok og Papirhandel, Alvdal Bok og Papir AS, Geilo Bok AS, Vest Telemark Bok og Papir AS, Boksafari AS, Nordkyn Bok og Papir AS, Memo Myre AS, Samisk Litteratursenter AS og Bok og Papir AS, Skjervøy.

Merkur Bok er et kompetanse- og utviklingsprogram for bokhandlere i distriktene, i regi av Kommunal- og distriktsdepartementet.

Merkur Bok kom inn i Merkur-programmet i 2008. Fra 2020 ble Merkur bok organisert i tre regioner, region Nord, Øst og Vest, der en Merkurkonsulent har ansvar å følge opp bokhandlere i hver region.

Norli Odda fikk prisen "Årets bokhandel" for sin evne til å både fylle rollen som kjøpmann og rollen som kulturarena i lokalsamfunnet.

Bransjeinformasjon, annen medlemservice og utvalg

Bokhandlerforeningen.no, nyhetsbrev og sosiale medier

På nettsiden vår offentliggjøres fortløpende foreningens hovedstatistikk, i tillegg til presentasjoner av aktuelle saker og presentasjon av foreningen og foreningens arbeidsområder. Bokhandlerforeningen fikk nye nettsider i 2021 og der finnes all relevant informasjon åpent og tilgjengelig.

De viktigste nyhetene deles også gjennom nyhetsbrev til våre medlemmer, samt på Facebook, Instagram og LinkedIn.

Medlemsoversikt

Bokhandlerforeningen tilbyr en oversikt over alle bokhandler i landet som er medlem av foreningen. Medlemsoversikten selges som Excel-fil, og inneholder adresser, e-post, telefonnummer og kjedetilhørighet.

Utvalg 2022

Styret for Fagskolen for bokbransjen
Helge Kaasin/Anne Schiøtz, (leder), Bokhandlerforeningen
Anne Perstølen, Forleggerforeningen
Sylvi Steine, Akademika
Anette Mello Stenhaug, Norli
Jan-Frode Brenna-Hansen, Gyldendal
Ingunn Lindborg, ansattrepresentant
Cecilie Brun Løwe, rektor

PR Mammut

Anne Jorunn Skogøy (prosjektleder), Bokhandlerforeningen
Caroline Heitmann, Norli Libris
Jan-Frode Brenna-Hansen, Gyldendal
Gine Jonassen, Res Publica forlag
Raymond Vik, Kagge forlag (kun presse/PR)

European and International Booksellers Federation (EIBF)

Anne Schiøtz, Bokhandlerforeningen

Norsk Barnebokinstitutt

Linda Eriksen/Emilie Jarto (ARK), rådsmedlem
Bokhandlerforeningen

Merkur – programstyret

Åshild Vere Jacobsen

Formidlerglede

Hundrevis av bokhandlere over hele landet er viktige formidlere av litteratur.

Norli kremmertorget 4

Norli kremmertorget 3

Norli kremmertorget 2

Norli kremmertorget 1

Høvik bokhandel 3

Høvik bokhandel2

Høvik bokhandel

Norli Mysen

Norli Markedsgata

Norli Haraldsata

Norli Pyramiden

Norli Skien

Norli Gravdahl

Norli Mandal2

Norli Mandal

Norli Narvik

Norli Amfi Kanebogen

Norli Farsund

Norli Askim5

Norli Askim4

Norli Askim3

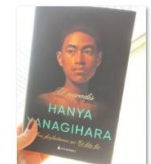
Bislettbok2

Norli Tolvsrud

Norli Galleriet2

Norli Stavanger

Norli Bogstadveien

Norli Rortunet

Norli ski3

Verdens bokdag 23. april. Et lite utvalg av bokhandlere som anbefalte sine favoritter.

**BOKHANDLER-
FORENINGEN**

Bokhandlerforeningen

Sehesteds gate 6

0164 Oslo

Tlf: 22 39 68 00

E-post: firmapost@bokhandlerforeningen.no

www.bokhandlerforeningen.no